

ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ

Вилоят ижтимоий-сиёсий газетаси

TOSHKENT HAQIQATI

1928 йил 11 декабрда асос солинган

2001 йил 12 декабрь, чоршанба

№98 (11.383)

Эркин нархда сотилади

ПРЕЗИДЕНТНИНГ ВЕНА УЧРАШУВЛАРИ

Вена, 11 декабрь. ЎзА махсус мухбири Анвар БОБОВЕВ хабар қилади.

Бугун эрталаб Президент Ислам Каримов ўзи жойлашган «АНА Гранд» меҳмонхонасида Австриянинг собиқ Федерал канцлери Франц Враницкий ҳамда Контролбанк ижрочи директорлар кенгаши аъзоси Рудолф Шольтен билан учрашди. Учрашувда мамлакатларимиз ўртасида иқтисодий алоқаларни ҳар томонлама ривожлантириш, ишбилармонларнинг ҳамкорлигини кенгайтириш, Ўзбекистонга Австрия сармояларини кўпроқ жалб этиш билан боғлиқ масалалар муҳокама қилинди.

Маълумки, Ф. Враницкий Федерал канцлер лавозимида ишлаган пайтда Ўзбекистонга ташриф буюрган. Шундан буён у билан Ислам Каримов ўртасида қалин шахсий дўстона муносабатлар қарор топган. Айни пайтда Ф. Враницкий Австрия ишбилармонлари уюшмасига раҳбарлик қилади. Ислам Каримов Ўзбекистон-Австрия муносабатлари ривожига бу инсоннинг ҳиссаси катта эканини алоҳида таъкидлади ва австриялик ишбилармонларни Ўзбекистонга янада кўпроқ сармоя кириштига даъват қилди.

Президентимиз Европада Ҳавфсизлик ва Ҳамкорлик Ташкилоти (ЕХТТ) бош қотиби Ян Кубишчи қабул қилди. Сўхбат чоғида Ўзбекистон-ЕХТТ муносабатлари, мазкур ташкилот фаолиятини такомиллаштириш масалалари муҳокама қилинди. Ислам Каримов ЕХТТнинг ҳавфсизлик масалаларидаги иштирокини кенгайтириш, ташкилотнинг бу борадаги амалий ҳаракатларини кўпайтириш бугунги куннинг долзарб вазифаси эканини таъкидлади. Учрашувда Афғонистонда юз бераётган воқеалар ҳусусида ҳам фикр алмашилди.

Мазкур учрашувлардан кейин Президент Ислам Каримов «Хофбург» саройига кел-

ди. Уни Австрия президенти Томас Клеистл кутиб олди. Олий даражадаги меҳмонни расмий кутиб олиш маросими бўлди. Фахрий қоровул саф ториб, икки мамлакатнинг давлат мадҳиялари янгради.

Президентларнинг яккама-якка сўхбатда Ўзбекистон билан Австрия ўртасидаги сиёсий-иқтисодий, маданий алоқаларни ривожлантириш масалалари муҳокама қилинди. Австрия раҳбари мамлакатларимиз улкан иқтисодий салоҳиятга эга эканини, Президент Ислам Каримовнинг мазкур ташрифи мавжуд имкониятлардан кенгрок фойдаланиб, ўзаро ҳамкорлик кўламини оширишга йўл очишни таъкидлади. Айни пайтда у Ўзбекистоннинг халқаро сўбат майдонидаги ташаббускорлик фаолияти, террорчиликка қарши кураш борасидаги сайё-ҳаракатларига юқори баҳо берди.

Сўнгра шу ернинг ўзида ҳужжатларни имзолаш маросими бўлди. Унда автомобиль, темирйўл ва дарё транспорти, халқаро юк ташвиш соҳаларида ҳамда Мирзо Улуғбек номидаги Ўзбекистон Миллий университети ҳамда Вена университети ўртасида ҳамкорлик тўғрисидаги битимлар қабул қилинди.

Шу кунги Президент Ислам Каримов Австрия Федерал канцлери Волфганг Шюссел, Миллий кенгаш (парламент) раиси Хэнц Фишер ҳамда ташки ишлар вазири Бенита Ферреро-Вальднер билан учрашди.

Давлатимиз раҳбарининг Австрияга расмий ташрифи давом этмоқда.

(ЎзА).

СУРАТДА: расмий ташриф чоғидан лавҳа. Мухаммад АМИН (ЎзА) олган сурат.

Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг Қ А Р О Р И

Муборак ҳаж зиёратига борувчиларга ёрдам кўрсатиш ҳақида

Мамлакатимиз фуқароларининг виждон эркинлиги борасидаги конституциявий ҳуқуқларини таъминлаш, муборак ҳаж амалларини одо этишда қулайлик, имтиёз ва зарур шарт-шароит яратишга давлат томонидан ёрдам кўрсатиш мақсадида Вазирлар Маҳкамаси қарор қилади:

1. Ўзбекистон мусулмонлари идорасининг 2002 йилда ҳаж зиёратини ташкил этиш тўғрисидаги тақлиф қабул қилинсин.

2. Муборак ҳаж сафарини ташкил қилиш, зиёратчилар рўйхатини республика «Маънавият ва маърифат» жамоатчилиги маркази, «Маҳалла» ва «Нуроний» жамғармаларининг жойлардаги бўлимлари вакиллари иштирокида кенг жамоатчилик фикрини инobatта олган ҳолда тузиш, мусулмонларнинг талаб-эhtiёжларини адолатли равишда қондириш масъулияти Ўзбекистон мусулмонлари идораси раҳбарияти, унинг жойлардаги мутасадди вакиллари зиммасида эканлиги, Вазирлар Маҳкамаси ҳузуридаги Дин ишлари бўйича кўмита уларга ёрдам кўрсатиши эътиборга олинсин.

3. Ўзбекистон Республикаси Ташқи иқтисодий фаолият миллий банки (З. Мирхўжаев) Ўзбекистон мусулмонлари идораси тасдиқлаган рўйхатга биноан, мамлакатимиздан ҳажга кетаётган ҳар бир фуқаро учун 1482 (бир минг тўрт юз саксон икки) АҚШ долларини имтиёзли алмаштириб беришни таъминласин.

Зиёратчиларнинг тегишли миқдордаги сўм маблағларини жойларда йиғиб олиш ва Ташқи иқтисодий фаолият миллий банкининг тегишли бўлимларига топшириш Ўзбекистон мусулмонлари идорасининг масъул ходимлари зиммасига юк-

ла син.

Бу маблағлар Ўзбекистон мусулмонлари идорасининг Миллий банкдаги махсус ҳисоб рақамига жамла-ниб, белгиланган миқдори ҳамда ҳаж зиёратчиларига хизмат кўрсатуви ишчи гуруҳининг сафар харажатлари банклараро савдо сессияларида хорижий валютага бўлган талаб ва тақлиф асосида ўрнатиладиган эркин курс бўйича эркин муомаладаги валютага конвертация қилинсин. Конвертация қилиш чоғида улар воситачилик йиғимларидан озод этилсин.

4. Белгилаб қўйилсинки, Ўзбекистон мусулмонлари идораси барча зарур тўловларни Ўзбекистон Республикаси Ташқи иқтисодий фаолият миллий банкининг чет эл банклариданги корреспондент ҳисоб рақамлари орқали пул ўтказиш йўли билан амалга оширади.

5. «Ўзбекистон ҳаво йўллари» миллий авиакомпанияси (А. Рўзметов) 2002 йил февраль-март ойларида зиёратчиларнинг ҳаж сафарига бориб келишлари учун қулай шарт-шароит яратиш, Тошкент-Жидда-Тошкент йўналишидаги авиачипталарнинг нархини арзонлаштириш чораларини кўрсин.

6. Ўзбекистон Республикаси Соғлиқни сақлаш вазирлиги (Ф. Назиров) Саудия Арабистони Ҳаж ишлари вазирлиги томонидан қўйилган тиббий талаблар бажарилишини назорат қилиш Ўзбекистон Республикаси Бош вазирининг ўринбосари Қ. Каримов зиммасига юклансин.

Вазирлар Маҳкамасининг Раиси

И. КАРИМОВ.

Тошкент шаҳри, 2001 йил 7 декабрь.

Муносабат

ҚАДРУ ҚИММАТ, ҲИММАТУ ҲИКМАТ ЙИЛИ

Шундай бир ҳикоят бор: уч биродар муборак ҳаж арконларини ўташга отланишибди. Йўл тадоригини обдон қўриб, тайёрланишибди. Икки ошна учинчисининг уйига келишса, у: «Мени мазкур кўрсатилган, бора олмас эканман, онамни ёлғиз ташлаб кетишга кўнглим бўлмапти, синларга оқ йўл бўлсин» дебди. Икки биродар ранжиб, ўзлари Маккаи Мукаррама сари равона бўлишибди. Анча муддатдан кейин қайтишса биродорларининг уйдан шуълар таралиб турган эмиш. Нима гап-гапни суриштиришган экан, ошналар: «Онамнинг дуоларини Оллоҳ даргоҳида қабул қилди» дебди.

Бу ҳикоятни кўплар ўқигандир, янгиликдек туюлмади. Лекин унинг ибрати асло-асло эскимайди, ўз қимматини йўқотмайди. Кимки ота-онаси, кексаларни қадрласа сира ҳам камлик кўрмайди. Бу кутлуг ният мана ўн йилдирки, мамлакатимизда ўз ижобатини топиб келаяпти.

Юртимиз узра эркимиз байроғи хиллираган дамдан бошлаб Президентимиз пенсионерлар, нафақахўрлар, боқувчисини йўқотмади, кам таъминланган оилалар, ногиронларни ижтимоий ҳимоя қилишга катта эътибор бериб келаяпти. Биринчи навбатда аҳолининг шундай қатламларига ҳамжўрлик кўрсатиш кундалик юмушимизга айланди.

— Қариганда қадр керак, — дейди бўкалик виллоятдошимиз, меҳнат фахрийси Абдуҳаббар ота Музаев, — Ўзбекистонимизда ҳамма ёши улғулар ана шу қадрга муяссар бўлиб яшамокдалар. Биронта байрам йўқки, хурматимиз жойига қўйилмаган бўлсин. Бунинг ҳаммаси Ватанимизда инсон омили устуворлигидан

далолат бериб турибди. Бу каби миннатдорчилик сўзларини ўн миллиондан зиёд отахон-онахонларимизнинг ҳар бири айтади. Айтганда ҳам умридан, юртидан рози бўлиб айтади. Бугун инсон бахт-саодатга, эртанги кунга ишончи, қарилк гаштини суриб яшайши, унинг манфаатла-

ри юртимиздаги бош мақсадларга айланди. Айниқса, бу мамлакатимизда ҳар янги йилнинг ўзига хос ва мос ном билан қадам қўётганида ҳам намоён бўлмоқда. Ўз навбатида ўлкамизда миллионлаб инсонларнинг тинчлиги, оёйишталлиги, соғлом авлод, оналик икболи, болалик бахти учун

талай юмушлар махсус дастур асосида амалга оширилмоқда. Конституциямиз байрами арафасида Президентимиз 2002 йилни Қарияларни қадрлаш йили деб эълон қилди. Айниқса, «Қаерда кексалар бўлса, уларга эътибор бўлса, шу жойда фазл бор, барака бор. Бундай хонадонни Оллоҳнинг ўзи асрайди» деган сўзларини ватандошларимиз қувонча ва фазр билан кутиб оlish-ди.

Қарияларни қадрлаш йили. Хўш, бу йил аввалгиларидан нимаси билан қадрланади? Устуворлиги нимада аён бўлади? Келинг, одамзотнинг босиб ўтган йўлига назар ташлай-лай. Дунёга келган гўдак она ерга оёқ босади, нигоҳи юлдузларга кўчади,

таълим олади, меҳнат қилади, оила қуради ва ниҳоят кексаяиб, пенсияга чиқади. Унинг қарилк гаштини суриши учун энди оёйишта тинчгина хонадон, обод Ватан, ўзидан тинган ўғил-қизлар бўлса бас. Чунки, кўнгил тинчлиги фазллик кексаларнинг асоси дейилади. Дарҳақиқат нуруний ота-оналаримиз хонадонимизнинг кўрғи, айтган ҳар тил-лақлари йўлларимизни ёритадиган чироқ эмасми? Улар энг ақил маслаҳатгўйимиз, меҳрибонларимиз эмасми? Бугун уларнинг иззат-ҳурмати учун нима эксақ, эртага шуни ўрмаймизми? Қарияларни иззатлаш инсон камолотининг белгиси эмасми? Қарияларни қадрлаш кунни деганда, шу фикрлар дилимдан ўтди.

Қадр-қиммат юксак тутилган инсон ҳаммаша эзгуликка йўлдош, меҳнатга чанқок, яхши ниятларга камарбаста бўлади. Мана шунинг учун ҳам, ҳақон Ўзбекистонга ҳай-рак ва хурмат назари билан қараб турибди. Мана шунинг учун ҳам, йилларини тобора шижоатга, ҳиммату ҳикматга тўлиб сермазмун бўлиб бора-япти. Ушбу қадр-қимматга тўлиб-тошуви йил ҳаммамизга муборак бўлсин. Отахон-онахонларимизнинг фазилатлари, дуолари ила йўрилиб, тарихимизнинг олтин саҳифаларида шуъладор бўлиб қолсин.

Вилоят ҳокимлигида

Вилоят ҳокимлигида Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг «Вилоятлар, шаҳарлар, туманлар ҳокимликлари ташкилий-кадрлар хизмати мақомини ўзгартириш тўғрисида»ги ва шу асосидаги виллоят ҳокими қарори талабларининг виллоятда бажарилишига баъишланган йиғилиш бўлиб ўтди.

КАДРЛАР МАСАЛАСИГА БАҒИШЛАНДИ

Унда виллоят ҳокими муовинлари, виллоят бошқармаларининг бошлиқлари, шунингдек шаҳар ва туманларнинг ҳокимлари ва уларнинг биринчи ўринбосарлари иштирок этдилар. Йиғилишда виллоят ҳокими Умбат Мирзақуллов бошқарди.

Йиғилишда виллоят ҳокимлигининг ташкилий ишлар ва кадрлар масалалари бўйича гуруҳ раҳбари Ю. Шарипов кун тартибидagi масала юзасидан маъруза қилди. Хусусан, у ўз сўзида жойларда бу масалада амалга оширилаётган ижобий ишлар, тўпланган тажрибалар, эришилган натижалар ҳақида гапирди. Айни пайтда шаҳар ва туман ҳокимликлари ташкилий

ишлар ва кадрлар масалалари гуруҳларидаги мавжуд муаммо ва камчиликларга ҳам тўхталиб ўтди. Жумладан, айрим жойларда кадрлар танлаш масаласига ҳамон эскича ёндашилаётгани, кўп ҳолларда маҳаллийчилик, ошна-оғайнигарчилик, таниш-билишчиликка йўл қўйилаётганлиги кескин танқид қилинди. Шунингдек, йиғилишда виллоятда халқ ҳўжалигининг барча соҳаларида кадрларни танлаш, жой-жойига қўйиш, қайта тайёрлаш, ўқитиш ишлари борасидаги масалалар ҳам кўриб чиқилди.

Йиғилишда қўрилган масала юзасидан аниқ вазифалар белгилаб олинди.

МАРКАЗИЙ САЙЛОВ КОМИССИЯСИДА

Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси томонидан 2002 йил 27 январь кунига тайинланган Ўзбекистон Республикаси референдумини ўтказиш мақсадида «Ўзбекистон Республикаси референдуми тўғрисида»ги Ўзбекистон Республикаси Қонунининг 15-моддасига асосан Ўзбекистон Республикаси Марказий сайлов комиссиясининг 2001 йил 10 декабрдаги Қарори билан тузилаётган референдум округлари орасида Тошкент виллоят референдум округи ҳам бор.

Тошкент виллоят референдум округи, Тошкент виллоят чегараси доирасида, референдумда иштирок этиш ҳуқуқига эга бўлганлар сони 1211,3 минг киши.

Референдум ўтказувчи округ комиссиясининг жойлашган манзили — Тошкент виллоят иқтисодий ва статистика Бош бошқармаси биноси, 700060, Тошкент шаҳри, Мовароуннаҳр кўчаси, 15-уй.

Аччиқ, аммо очик гап

УЙИНГИЗ ИССИҚМИ, РАИС БУВА?

Оққўрғонга борган кунимиз кўёш чарақлаб турган бўлса-да, озгина изирин бор эди. Ташқарида унча билинмаган экан, яхши иситилмаган ва батареялари муздек бир нечта мактаб ҳамда солиқни сақлаш муассасалари фаолияти билан танишгач, у ерларда таълим олиб, ишлаётганларга осон эмаслигини ҳис этдик. Ақсига олиб, ўша ҳудудлардаги ҳўжалар раҳбарлари ва бошқа мутасаддиларни учратмадик. Агар кўрганамизда, «Бу ерда ақин ўртада бўлдингизми, мактаб ёки поликлиника совуқлигидан хабарингиз борми, ишқилиб ўз уйингиз иссиқми?» деб сўрамоқчи эдик.

ХАММАСИГА САБАБ ЧИРОК ҲАҚИДА

Султон Сегизбоев номли халқ корпорацияси ҳудудда жойлашган 34-ўрта мактабдаимиз. Йўлакдаги базис деразалар ойнаси дарз кетган, очилиб қолган жойи эса, картон билан тўсилган. Ўқитувчилар хонасида уч нафар муаллим пальтога бурканиб, ишлаб ўтирибди. Табиийки, хона совуқ эди. Мактаб директори Иноят ака Мирзаев ва илмий бўлим мудри Эркин Рўзиев дарсада экан. Кўп ўтмай улар ҳам кириб келишди.

— Бино иситилмабди, — сўрадик раҳбардан. — Нима, газ йўқми? — Газ ҳали ўтказилмаган, — деди у. — Қўмир ёқамиз. Қозонхонани ишлатмайлик десак, чироқ ўчган. Ҳар кунги тоғи соат бешдан саккизгача электр энергияси берилади. Шу уч соатдан фой-

(Давоми 2-бетда).

AZIZ

D'OSTLARI!

сиз ёзилишингиз ва яна биз билан ҳамроҳ бўлишингиз мумкин.

Республика почта алоқа бўлимлари ва газета дўконларида, «Матбуот тарқатуви» виллоят, туман ва шаҳар бўлимларида 2002 йил учун бизнинг нашрлар қатори «ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ»га ҳам обуна расмийлаштирилиши давом этмоқда.

Шу кунларда унга тўхтов-«ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ»

СИЗНИНГ ГАЗЕТАНГИЗ

Бадиий академияда кўргазма

**Бадиий академия Марказий кўргазмалар за-
лида танили мусаввирлар Фафур Қодиров ҳамда
Сайидомил Шариповнинг шахсий кўргазмаси
ташkil этилди.**

Тадбирда Бадиий академия раиси Турсунали Кўзиев сўзга чиқиб, мустақиллик йилларида санъатнинг барча турлари каби миллий тасвирий санъатимиз ҳам равақ топгани,

ўзбек мусаввирларининг хорижнинг нуфузли кўргазмаларида иштирок этиши учун кенг имкони-
ятлар яратилгани ҳақида гапирди.
Бунга бугунги кўргазма муаллифларининг ижоди

ҳам яққол мисол бўла олади. Кўплаб халқлар ва республика миқёсидаги кўрик-танловлар совриндори Ф.Қодировнинг асарлари ҳозир Буюк Британия, Испания, Франция, АҚШ, Швейцария каби давлатлардаги шахсий коллекцияларда сақланмоқда. Рассом ижодининг ўзига хослиги шундаки,

унинг асарларидаги замонавий мавзу кўп асрлик Шарқ тасвирий санъати билан уйғунлашиб кетган. Бу, айниқса, мусаввирнинг "Минораи Калон", "Гурганж", "Бухоро кўчаси" каби суратларида яққол намоён бўлади.
С.Шарипов эса рассомлик билан бирга ҳайкалтарошлик, тангашунослик санъати, компьютерда безаш каби йўналишларда ҳам асарлар яратмоқда. У

тасвирий санъатнинг қайси услубида ишлаганини, ҳар бир асарига юксак маҳорат, билим ва чуқур фалсафий мушоҳада билан ёндашади. Рассомнинг "Нур", "Оламнинг чексизлиги", "Муборак исми" каби асарлари муҳлисларда айниқса катта қизиқиш уйғотмоқда.

Кўргазма 20 декабрда давом этади.

**Назокат Усмонова,
Ўза муҳбири.**

Санация: таҳлил ва сабоқ

«Гулистон»нинг 37950,7 минг сўмлик ва «Турон»нинг 36647 минг сўмлик кредитторлик қарзлари янги ташкил этилган фермер ҳўжаликлари ернинг бал бонитетига қараб тақсимлаб берилди.

Санация қилинаётган ҳўжаликларнинг ташқи бошқарувчилари учун шу йил февраль ойида, мутахассислари учун эса март ойида махсус дас-турлар асосида ўқишлар ташкил этилди. Ўқит давомиди амалий машғулотлар, мунозаралар ўтказиб борилади. Уларда қишлоқ ҳўжалигидаги иқтисодий ислохотларни чу-

етиштириладиган махсуслотларнинг ҳажмига қараб ишловчиларнинг чекланган со-нини аниқлаш ва ортиқча ишчи кўчларини қисқартириш бўйича махсус дастур ишлаб чиқилган. Шунга асосланган ҳолда бу йил санацияга тушган 5 та ҳўжаликда 147 киши қисқартирилиб, шундан 96 киши турли соҳаларга қайта ишга жойлаштирилди. Жумладан, беш киши янги иш ўринларига, 73 киши ҳўжаликлардаги бўш ўринларга, 28 киши кичик ва ўрта биз-нес соҳасини ривожлантиришга жалб этилди. Қолган 16

ларга тегишлидир. Мажбур 1868,4 миллион сўмлик кредитторлик қарзларидан 1229,4 миллион сўмликнинг айланма активлар ҳисобига қўллаш манбалари борлиги, 657,8 миллион сўмлик кредитторлик қарзларининг қўллаш манбалари йўқлиги аниқланди.

Санацияга қўрилган барча ҳўжаликларда бу йил ўтган йилга нисбатан анча юқори қўрсаткичларга эришилди. Жами 22 минг 379 гектар майдонда деҳқончилик қилиниб, ҳўкумат комиссияси томонидан тасдиқланган режаларнинг асосий қисми тўлиқ бажарилди. Давлатга галла со-тиш режасини ҳамма ҳўжа-ликлар, пахта режасини эса 10та ҳўжаликдан бтаси уд-далади.

Навбатдаги маънавий 25-ўрта мактаб бўлди. Унга қираверишдаги эшикнинг бир тавақсидида кўзига фанер қўқилган. Иккинчисининг ойнаси синган, шомол ғувиллаб қириб турибди. Спорт зали кўпроқ махсуслот сақланадиган омборни эслатади. Таги пол қилинмаган, қуруқ бетон. Унинг ҳам битта деразасининг ойнаси синган. Бир четга йиғиб қўйилган беш-олтита кураш тушадиган эски чарм тушак, сакраш мосла-масидан бошқа ҳеч вако йўқ. Хуллас, бу ерга чиниканман, деб кирган ўқувчи шомол-лаб чикмаслигига ҳеч ким қафолат бермай-ди.

Бошланғич синфлар ўқийдиган иморат ҳам таъмирланди. Томининг бир қисми тўл, қолгани шифер билан ёпилган. Баъзи эшик ва ромларнинг ойнаси синган. Пол тахта-лари қириб бошлаганидан айрим ерлариде-риқлар ҳўсил бўлган. Гапнинг лўндаси 2001-2002 ўқув йилига мажбур ўқув дарго-ҳида етарли таъиёргарлик қўрилмаган. Та-сири совуқ тушган билинпоти.

УЙИНГИЗ ИССИҚМИ, РАИС БУВА?

машғулотларда қатнашмаётган экан. «Акса-рияти шомоллаган», деди у.

Тушунари. Бундай шароитда нафақат ёш, ҳатто катта ёшдаги одам ҳам шомолла-ши ҳеч гап эмас. Дардини бошидан кечир-ган билади. Ахир, бир дардини ёнгунча инсон ҳазилакам қийнамайди. Унга кета-диган дори-дармон-чи...

Шу пайт чирок ёниб қолди. Педагоглар-нинг айтишича, бу кундуз қўнлари ҳар за-монда бўлиб турадиган тасодифий ҳол экан. Қозонхонага ўтди. Механизмлар эскирган. Сув ҳайдайдиган агрегатнинг салъини ишдан чиққан қўрғинида. Сув қўйворяпти. Таъмирламоса бўлмайди.

Кейинги 31-ўрта мактабда ҳам худди шу аҳвол. Замонавий бино, қўрса ҳавас қилгудек. Атрофи бов. Лекин бино ичига кирган одам унинг совуқлиги ва йўлакларни ним-қороғулидиган илк таассуроти тескарисига айланиб, аттанг дейди. Ҳатто муаллимлар ҳам эгиларидаги пальто, қўртқаларини ечишмаган. Негалиги тушунарили албатта. Мажбур зие масканиди ҳам чирок йўқ эди. Шу кўни 12 нафар ўқувчи ўқишга келол-мабди. Сабаби аён, касал. Хайриятки, 24-ячан мактаби иситилган экан. Бино бир қавати, қўрилганига анча бўлган. Хар бир синфдаги голланд печкасига қўмир қалан-ган. Мактаб илмий бўлим мудири Наҳия опа Амиронова қиш ўтгунча ёқилгидан ташвиш йўқлигини таъкидлади. Бу яхши. Аёли кўнларда иссиқ синф хоналариде-дарс ўтиб, сабоқ олганга нима етсин.

Навбатдаги маънавий 25-ўрта мактаб бўлди. Унга қираверишдаги эшикнинг бир тавақсидида кўзига фанер қўқилган. Иккинчисининг ойнаси синган, шомол ғувиллаб қириб турибди. Спорт зали кўпроқ махсуслот сақланадиган омборни эслатади. Таги пол қилинмаган, қуруқ бетон. Унинг ҳам битта деразасининг ойнаси синган. Бир четга йиғиб қўйилган беш-олтита кураш тушадиган эски чарм тушак, сакраш мосла-масидан бошқа ҳеч вако йўқ. Хуллас, бу ерга чиниканман, деб кирган ўқувчи шомол-лаб чикмаслигига ҳеч ким қафолат бермай-ди.

Бошланғич синфлар ўқийдиган иморат ҳам таъмирланди. Томининг бир қисми тўл, қолгани шифер билан ёпилган. Баъзи эшик ва ромларнинг ойнаси синган. Пол тахта-лари қириб бошлаганидан айрим ерлариде-риқлар ҳўсил бўлган. Гапнинг лўндаси 2001-2002 ўқув йилига мажбур ўқув дарго-ҳида етарли таъиёргарлик қўрилмаган. Та-сири совуқ тушган билинпоти.

ТАЪМИРЛАШ ИШЛАРИ КЕТАЯПТИ-Ю...

«Оққўрғон» ширкатлар бирлашмасидаги худудий поликлиника таъмирлаш иш-лари бошланганига бир йил бўлибди. Шу кунгача унинг ёрмидан ортиқ қисми газ-лаштирилган, лекин ҳали уланмаган. Пар-дозлаш ишлари эса давом этапти. Бу то-мони тўлиқ ишга туширилган, тиббиёт ходим-лари ҳозир фаолият қўрсатаётган қисмида таъмирлаш ишлари бошланади. Айни пай-да, ушбу давохонада 8 минг 700 нафарга яқин аҳолига тиббий хизмат қўрсатилади. Лекин, ундан қанчон тўла қўуват билан фой-даланиш мумкин бўлади? Саволни бундай қўётганимиз боиси, ишлар охирига етиб қолди, деб «хисобланаётган» бинода бажарилиши лозим бўлган юмушлар ҳали кўп. Масалан, бир неча хонанинг поли янгилан-маган, кошн ва линолиум ётқизилмаган.

(Давоми. Боши 1-бетда).

Кўпгина деразаларга ойна қўйилмаган. Эшикларнинг тутқичлари, ошик-мошиқла-рини ўзгартириш, уларни бўёқдан чиқари-ши зарур. Хуллас, поликлиникани тар-тибга келтириш, тўла жиҳозлаш яна анча-га қўзилади шекилли?

— Йўқ, — дея эътироз билдирди Оққўр-ғон туман марказий касалхонаси бош шифокори муовини Рашван Ходиев. — Февралдан поликлиника тўлиқ ишлаш бошлайди. Бу ерда яна ётиб даволанади-ган 35 ўринли касалхона ҳам очилади. Айтилган вақтгача, албатта, улгуримиз.

Тиббиёт ходимлари фаолият қўрсатаёт-ган хоналарни кўздан кечирдик. Врач ва ҳамширалар ҳалат устидан пальто кийиб ишлашпоти. Бошқа иложи йўқ. Аёллар касалхонасидаги печка эса, умуман ёқилмаган. Тиббиёт қондасига мувофиқ, одатда таҳлил учун қон олинган, бемор қўрилган, шифокор ёки ҳамшира қўлини иссиқ сувда совун билан ювиши шарт. Афсуски, қатор хоналарда бунинг учун махсус анжомларни кўрмадик.

Поликлиника мудири Умархон Акром-хоновнинг айтишича, бир кунда ушбу шифо масканига ўртача 150 нафар киши муурожаат қилар экан. Улар орасида ка-саллар ҳам, ҳомилдор келинлар, болали аёллар, кесаллар ҳам бор. Шундай шаро-итда муурожаат ётувчиларга малакали тиб-бий хизмат қўрсатиш мумкинми?

Ақмал Икромов номидаги ширкат ҳўжа-лиги аҳолисига хизмат қўрсатадиган қиш-лоқ врачлик пунктида бўлганимизда, ҳам-шира Гулмира Ғиёсовадан бўлак ҳеч ким йўқ эди. Билсак, ходимлар пешингача ишлашар экан. Хоналар неча иситилма-ганини сурштирдик. Жавоб ўша: чирок ўчган. Шу пайт ташвишли қиёфада бир аёл кириб келди.

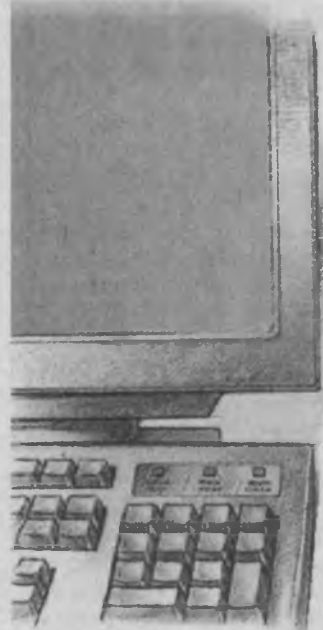
— Бинога қираётганларининг қўриб си-зларни дўхтир деб ўйлабман, — деди у, — Исми-и шарифим Насиба Маҳмадова. Қи-зимнинг мазаси йўқ эди. Пешиндан олдин уқол олиб, анча ёнгиллашувди. Ҳозир яна орқ кучайди. Шунга ёрдам сўраб келу-дим... Ҳамшира зарур нарсаларини олиб, аёл билан чиқиб кетди. Мажбур ширкат ҳўжалигида 5 мингдан ортиқ аҳоли яшай-ди. Мабоодо худди ўша пайтда яна кимдир ёрдам сўраб келса, шубҳасиз, биронта ҳам тиббиёт ходимини убоқтмасди...

**Рааван УБОМАҲМЕДОВ,
«Тошкент ҳақиқати»нинг муҳбири.**

ТАҲРИРИЯТДАН: Фарзандлари соғлом ва билимли юрт, қудратли бўлур, деган ҳикматли сўзларнинг маъносини тегаран англаш, унга амал қилиш биз учун фарз. Шуниси қонунчилик, мамлакатимизда ке-лажақ авлодга гамҳўрлик қўрсатиш де-лат сивасати даражасига кўтарилиди. Пре-зидентимиз томонидан 2001 йил «Она-лар ва болалар» йили деб эълон қилин-ди. Эътироф этиш керак, «Она ва бола» давлат дастури асосида Оққўрғон тумани-да ҳам кўпгина ишлар амалга оширилди ва ошириляпти.

Бирок, туманда бу борада ҳали охири-га етказилмаган вазибалар, қамчиллар ҳам кўп. Масалан, қатор мактаб ва соғ-лиқни сақлаш муассасалари қишга етар-ли даражада таъиерланмаган. Ўйлаймики, мутасаддилар ва шу худуддаги ҳўжалик, ташилотлар раҳбарлари ўзларининг фар-зандлари таълим олаётган, шифо топаёт-ган бу биналарда юқорида тилга олинган муаммо ва қамчилларни тез орада бар-тараф этиш учун ҳаракат қиладилар.

Кутубхона Интернет маркази

Республика давлат болалар кутубхонаси Интернет марказининг тақдироти бўлди. Замона-вий компьютер жиҳозла-ри билан таъминланган марказда болалар компь-ютер сирсиноатларини ҳам ўрганиши мумкин. — Марказни ташкил этишдан асосий мақсад болаларни китобхонликка янада кенгроқ жалб этишдан иборат, — дейди кутубхона раҳбари Ф.Бу-хорова. — Кутубхонамиз-дан йилга 12 минг беш юздан кўпроқ бола фой-даланади.

**Э. ХОЛИҚОВ,
Ўза муҳбири.**

Қораманас — Чирчик дарёсининг тош-шағал қопланган қирғоғи билан пост-баланд тоғолди яйлowlари орасида санжобга олинган бир қиш-лоқ. Унинг миришқор сабзавоткорларно бoг-бонлари, галлaқopу чopдавopлари ўн йиллаб ҳўжалик доврўини таратиб меҳнат қилишди. Бу ҳўжалик вилотда илғор тажриба мактаб-ларидан бирига айланган пайтлар ҳали-ҳануз унутилгани йўқ.

Афсуски, кейинги йил-ларда жамоа ҳўжалиги «ўти-риб» қола бошлади. Галла майдонлари икки йил ичи-да 840 гектардан 1998 йил-га келиб 663 гектарга, саб-завот пайкаллари тенг яр-мига қисқарди кетди. Яппи ҳосил қаммайиб, молия ҳисо-ботларида фойда ўрнига зарар қўрсатиш мумкин тус олди. Пировадиди ишлаб чиқаришнинг самарадорлик даражаси минус 50,3 фоиз-га тушиб кетди. Бюджетдан, бошқа ташкилотлардан ҳўжаликнинг кредитторлик қарзлари 44,6 миллион сўмга етиб борди. Унди-рилмаган, дебитторлик қарз-лари ҳам 4,8 миллион сўмдан ортиқ эди.

Бўстонлик тумани ҳоким-лиги, Абай номи жамоа ҳўжалигининг бошқаруви бу аҳвол билан муроса қила олмишди, албатта. Улар ҳўжалик раҳбарини ўзгар-тириш керак, деган ягона тўғри фикрга келишди. 1999 йилнинг 24 феврал-ида умумий йиғилиш муко-биллик асосида Жаҳкиев-ди Бимурзаевни бошқарув-раислигига сайлади.

Уч номзод орасида қиш-лоқ аҳли нега Бимурзаев-ни афзал қўрди? Ҳўш, у ким ўзи? Унчалик олдий бўлма-ган ўтиш даври мураккаб-ликларини бартараф этиб, катта бир ҳўжаликни ўпи-рилишдан олиб чиқиб ке-тиш салоҳиятига эгами? Бимурзаевларнинг ту-риш-туруши Қораманасда ҳаммининг кўзи ўнгиде. Жаҳкиевдиннинг ўзи олий маълумотли агроном, ун-тўрт йил сабзавотчилик бригадасига бошчилик қил-ди. Ташаббусқор, гайратли, қишлоқ ободончилиги учун ҳонжур ийит 1985 йилдан бошлаб ўн бир йил мутта-

сил маданият ишлари бўйича раис ўринбосари бўлиб иш-лади. Шу йиллар ичида Қо-раманаснинг қиёфаси, одам-ларнинг турмуш даражаси қанчаллик ўзгариб борганлиги-ни қишлоқда катта-кичик ҳамон эслайди. Аҳолини ичимлик суви билан таъмин-лаш, хонадонларни газлашти-риш ўша йилларнинг самара-си.

Ана энди шу Бимурзаев «чўқиб» бораётган ҳўжаликни қабул қилиб олди. У ўзига ёрдамчиларни четдан излама-ди. Шу қишлоқда етишиб чиққан, иқтисодини намоён қила олмай юрган кишилар-ни атрафига тўплади. Мута-хассислар, катта-кичик раҳ-барларнинг бошини қовуш-тирди. Интизом учун қаттиқ турди. Ҳисоб-китобни тартиб-га солди, ташмачиларнинг томирига болта урди. Ишлаб чиқариш пудрат усулига ўтқа-зилди, жамоа қайта ташкил этилиб, ширкат ҳўжалиги ту-зилди.

Бимурзаевнинг «ўзини та-ниш» жараёни осон кечмади, албатта. Гоҳида унинг дадил-дадил қарорлари, қатъийли ҳаракатлари «этини увиштир-ган» одамлар ҳам топиладди атрафиде.

— Мен бир нарсани пай-қадим, — деган эди дастлаб-ки суҳбат чоғида туман ҳоким-и, Ўзбекистон Республика-си Олий Мажлисининг депу-тати Ўткир Незматов. — Айт-ган сўзида турадиган йигит экан. Гоҳи пайтлари ичар экан, қаттиқ оғохлангирдим. Сўз берди, сўзида турди — кескин ўзгарди.

Баҳамжихатлидаги ишнинг натижаси ўша — 1999 йилёқ кўзга ташланади. Галлангиде-яппи ҳосили бир йилда 475, сабзавот 136 тонна қўпайди. Мевачилик мумай даромад келтирди. Умуман, ҳўжалик-

да махсуслот етиштиришдан тушган яппи даромад бир йилда 16 миллион 572 минг сўмга қўпайиб, 51,6 миллион сўмдан ошди. Мутасил зара-рига ишлаб келаётган ҳўжа-лик кейинги йилларда илк дафъа 2 миллион 714 минг сўм соф фойда олди. Сама-радорлик даражаси бир йил-да 16 фоиз қўрилди.

Кейинги — 2000 йили 81,5 миллион сўмлик махсуслот ишлаб чиқарилганлиги, яппи даромад 1999 йилдагига нисбатан 34, соф даромад эса 24,8 миллион сўмдан зиёд қўпайганлиги айтилса, ҳўжа-ликда ишлаб чиқариш-молия аҳолининг соғломлаштиши барқарор тус касб этганилиги-ни англаш қийин эмас. Шу муддатда жойин тўловлар билан бир қаторда кредиттор-лик қарзлари 14,9 миллион сўмга қамайишига эришилди.

Ха, ҳўжалик оёқа тура бош-лаганди. Албатта, бу ўз-ўзи-дан бўлмади. Қаттиқ ишлаш-га, айрим ишқамас, бугунги куннинг талабини ҳис этмай-диган кадрларнинг бахридан ўтишга тўғри келди. Буни қўриб айрим кишилар ғимил-лаб қолишди. Ўзлари учун «нобон» бўлиб қолган раҳбар-лардан қўтилиш учун ҳамма «чора»ларни қўришди. Ёз-ёз, текшир-текширлар авж олди. Ниҳоят, туман прокурорининг розилиги билан ҳоким Жаҳ-киевди Бимурзаевни лаво-зимидан четлатиш ташаббуси билан чиқди.

— Яхши бўлмади, — деди ҳоким дераза ортидаги ола-қарқ булуллардан кўз узмай ўтирганича. — Бимурзаев қат-тиқ ишлаётган эди. Лаллимида галла экангидеда кузатган-ман ўзим. Жонини ямасдан меҳнат қиларди, — ҳоким бир оз жим қолди, ниҳоят буги-к овоз билан яна сўзлай бош-лади. — Туманда янги одам-лар. Ҳўжалик илгари анча қарзга ботиб қолган экан. Бимурзаев раис бўлган, аҳвол ўнгилана бошлаганди. Уни ла-возимидан четлаштирганими-здан кейин, аяби галла ўрими пайти эмасми, талон-тарож, торт-торт яна бошла-ниб кетди. Ичкиликбозлик, интизомсизлик — бир ёкда. Хуллас, Бимурзаев даврида-

ги тартиб-интизом, режали иш йўқ... Иккинчи томондан, прокураторнинг тақдирнома-сига ҳам эътиборсиз бўлол-масдик.

Ҳўш, прокуратура шунча-лик қатъийлик қўрсатишига сабаб нима? Бимурзаев чин-дан ҳам жиноятчими?

Туман прокурори Расулжон Жўраев шундай деди: — Ҳисобчилик одамлар қам. Шикоятбозлик авж ол-гач, мувофиқлаштирувчи ке-наш рўхсатини олиб, ҳодим-ларимиз текширишга кири-шилди. Кўп ўтмасдан бу иш билан вилот прокуратураси шуғуллана бошлади.

Терговни иқтисодий жино-ятчилик ва коррупцияга қар-

зарар етказган».

Бундан икки йилгина раис бўлиб, Бимурзаев фақат бу фақат томорқа учун ер ула-шиш билан шуғуллангити-да! деган хулосага келиш мум-кин...

Аслида, терговчи бир қадар синчков ва мантқиқли бўлганида эди, ўша «Бимур-заев қабул қилган қарорлар»-нинг саналарига раис солар-ди. Бирок, аниқ мақсадни кўзлаб ишга киришган ҳўқуқшунос «ўзини асло урин-тириб ўтирмади. Рақам таъ-сири бўлса, биринчи ўқиш-даёқ ақл-идроқни фалаж қила олса бас-да! Бугеги осон, «мансабини суиисиеъмол қилиш йўли билан ҳўжалик

қисми ҳам кирсовун пуфағи-дан бошқа нарса эмас.

Шу ўринда масаланинг бир жиҳатига дарҳол аниқлик ки-лритиб ўтиш лозим бўлади. Томорқа учун ажратилган ер майдонлари, табиийки, ҳўжа-лик ҳисобидан чиқарилиши керак. Бирок, олдинги йил-лар мобайнида ҳўжаликка раҳбарлик қилган кишилар бунга эътиборсиз бўлишган. Бимурзаев раисликка сайлан-ган, вилот Ер тузиш экспе-дицияси билан шартнома ту-зилган, хизмат ҳақи ҳам тўланган. Аммо экспедиция шартномавий вазифасини ба-лоса жарамаган, ҳамон бу ишни пайсалга солмоқда.

Энди раис устидан жиноий

қисми ҳам кирсовун пуфағи-дан бошқа нарса эмас. — Биноба-рин, дебитор-кредитор қарз-дорлиги — одатдаги ҳолат. Эскилари ундирлади, янги-лари келиб чиқаверади. Ай-ниқса, бизнинг ҳўжалик син-гари жамоаларда аҳвол шун-дай. Ўша 312 минг сўм де-биторлик қарзи ҳам аллақа-чон ундирлган, лекин бугун ҳам дебиторларимиз мутлақо тугагани йўқ.

Бу — тушунари. Лекин терговчи ширкат ҳўжалигида миллион-миллион сўм иш ҳақи вақтида тўланмаганлиги-ни шу 312 минг сўм деби-торлик қарзи билан боғлаган-лиги — тушунарсиз. Бу — мантқиқсизликдан, нима бўлганда ҳам раисга айб

ҚОРАМАНАС

ши кураш бўлимининг алоҳи-да муҳим ишлар бўйича катта терговчилик, 1-даражали ҳўқуқшунос Т.Субхонсов олиб келди. Биз бу ўринда унинг тергов жараёнларидаги ҳатти-ҳаракатларини таҳлил этиш-дан узоқмиз. Кимга, қандай далилларга ишониш, қандай хулоса чиқариш — терговчи-нинг иши. Биз фақат у имзо-лаган айблов ҳулосасидаги баъзи нуқталарга эътиборни қаратмоқчимиз. Ҳўш, унинг раисни лавозимидан четлаш-тиришга, жиноий иш қўзға-тишга асос бўлган далиллари нималардан иборат?

Бимурзаевга қўйилган айб-ларнинг биринчиси шундай: ғўвеки у 1999 йилнинг 28 февралидан 2001 йилнинг 18 июнигача «ширкат ҳўжалиги-нинг раиси лавозимидеда иш-лаб, мансабини суиистеъмол қилиш йўли билан ҳўжа-лик ҳисобидеги ерлардан фуқаро-ларга шахсий томорқа учун ажратиб бериш ҳақида қарор қилиб, 25,25 га ер майдони-ни ҳўжалик балансидадан чи-қармасдан ҳўжалик ҳисобидан 247,100 сўм ер солиғи тўлаб, бу билан ширкат ҳўжалиги манфаатларига кўп миқдорда

манфаатларига кўп миқдорда зарар етказиш жинояти» со-дир этилганлиги ҳақидаги хулоса тайёр.

Агар терговчи шунчаки ҳўжалик бошқарувининг то-морқа ажратиш ҳақидаги қарорлари рўхнатини тузи-риб қўриганда эди, мутлақо бошқача манзара пайдо бўларди. Аслида ҳам манзара бошқача. Буни қилиш қирқ ёрувчи мутахассислар шу йил март ойидаёқ туман прокуро-рининг қатта ёрдамчиси Ш.Миролимовнинг ўткир ни-гоҳи остида ўтказишган тек-шириш ҳам аллақачон тасдиқ-лаган эди. Ўшандаёқ 25,25 га ер майдонидеда томорқа учун 1993-2000 йиллар мобайни-да ажратилган, шундан фа-кат 2,35 гектари Бимурзаев-нинг раислик даврига тўғри келиши ҳўжатлар билан асослангандир. Бирок, Субх-онсга ҳўжат ҳам, ҳаммаси имзо чеккан хулоса ҳам чи-қора.

Демак, айблов ҳулосаси-нинг Бимурзаев ер солиғи тариқасида 247,100 сўм тўлаб, «ширкат ҳўжалиги манфаатларига кўп миқдорда зарар етказган»лиги ҳақидаги

иш қўзғатишда тергов асос қилиб олган иккинчи ҳисоб-қўриб қийилки. Бу — деби-торлик қарзлари «ундирилма-ган»лиги. Дарҳақиқат, шу йил-нинг 12 март кўни бошқа таш-килотлар «Абай»дан 312640 сўм қарз эди. Айблов ҳулоса-сини ўқиймиз: «Оқибатда ширкат ҳўжалиги ишчиларига 2001 йил 12 март ҳолатига 2419200 сўмлик иш ҳақлари-ни ўз вақтида бермасдан ҳўжалик ишчилари манфаати-га жиддий зиён етказган. ... Ишчи-хизматчилар даромад солиғи бюджетга ўз вақтида ўтказилмагани натижасида ҳўжалик томонидан 1255,0 минг сўм жарима тўланиб, оқибатда ҳўжаликка кўп миқ-дорда зарар етказилган».

Терговчи бу ўринда ҳам ўзини уринитиб ўтирмаган, дебиторлик қарзларининг та-дрий ҳолатини ўрганишга ўзига эп қўрмаган. Ҳолбуки, дебитор қарздорлиғи қотиб қолган механизм эмас, ҳара-катдаги жараён.

— Ишлаб чиқаришни таш-кил этиш мобайнида қўлдан-қўп шериклар билан муома-ла қилинади, — дейди шир-кат ҳўжалигининг бош ҳисоб-

ёпиштиришга уринишдэн бошқа нарса эмас.

Галп шундаки, ҳали айтга-нимиздек, Бимурзаев раис

ҚОМУСИМИЗ — БАХТИМИЗ

39-модда. Ҳар ким қариганда, меҳнат лавқатини йўқотганда ва қонунда назарда тутилган бошқа ҳолларда ижтимоий таъминот олиш ҳуқуқига эга.

Пенсиялар, нафақалар, ижтимоий ёрдам бошқа турларининг миқдори расман белгилаб қўйилган тирикчилик учун зарур энг кам миқдордан оз бўлиши мумкин эмас. «Ижтимоий таъминот» тушунчаси давлат томонидан фуқароларнинг ижтимоий кам таъминланган қатламларига уларнинг асосий моддий эҳтиёжларини қондириш, пенсиялар, нафақа ва бошқа кўринишдаги моддий ва ижтимоий ёрдам кўрсатиш орқали кишиларнинг ҳаёт кечирishi учун зарур шароитлар яратиб беришдир. Бошқача қилиб айтганда, ижтимоий таъминот — ижтимоий ҳимоя ва қўллаб-қувватлашга мўлжал қўйилган моддий жиҳатдан таъминланган давлат тизимидир. Давлат ўзининг имкониятларига мос ҳажмда ўз фуқароларининг маълум даражадаги турмуш даражасини таъминлаш, уларнинг моддий ва маънавий эҳтиёжларини қондириши ўз зиммасига олади. Биринчи навбатда ҳар хил сабабларга кўра, ўз турмушини таъминлай олмайдиган фуқаролар, яъни қариюлар, ногиронлар, боқувчисини йўқотганлар, ишсизлар, ёлғизлар ва бошқалар учун бундай таъминотни қафолатлади.

Давлатимизнинг ижтимоий вазифаси шунда кўринадики, у шахсининг ижтимоий ҳимояланганлигини, жамиятнинг барча аъзоларини, уларнинг моддий неъматлар ишлаб чиқаришда бевосита иштирокидан қатъий назар, меъёрида ишлаш шароити билан таъминлайди.

Қуйидагилар давлат ижтимоий сиёсатининг асосий омиллари ҳисобланади:

- кам таъминланган фуқароларга ижтимоий неъматларни адресли тақсимлаш;
- ижтимоий эҳтиёжлар, яъни содликни

сақлаш, таълим, қурилиш ва ҳоказолар учун керакли бюджет маблағларини ажратиш;

— хайрия фаолиятини рағбатлантириш ва фуқароларнинг ҳимояланмаган қатламлари учун зарур шароит ва имтиёзлар яратиш.

Давлат органлари, шунингдек, Президент, Олий Мажлис, Вазирлар Маҳкамаси, вазирлик ва идоралар, ҳокимликлар, маҳаллий вакиллик органлари ҳамда фуқаролар ўзини ўзи бошқариш органлари, жамғармалар, касаба уюшмалари ва бошқа тузилмалар, бирлашмалар ўз ваколати доирасида фуқароларнинг ижтимоий ҳимоясини амалга оширадilar. Бундан ташқари, асосий вазифалари белгиланган фаолиятдан иборат бўлган органлар тизими ҳам мавжуд. Буларга Ижтимоий таъминот вазирлиги ва жойлардаги тегишли идоралар кирди.

Пенсиялар, нафақалар ва ижтимоий ёрдамнинг бошқа кўринишларининг давлат томонидан белгиланган ва ҳақиқий тўланадиган ҳажми ойлик маошининг расман белгиланган энг кам миқдоридан анча кўпдир.

Хулоса қилиб айтганда, юртимизда фуқароларнинг ижтимоий таъминланганлигини амалга оширувчи орган ва идоралар тизими иш олиб бормоқда. Давлатимиз томонидан конституциявий ҳуқуқни ижтимоий ҳимояга татбиқ этиш учун шароитлар яратилган. Бу ҳуқуқ муҳофазасини таъминловчи механизм мустахкам қафолатланган.

Дилноза ҚўЗИЕВА,
ТДЮИ «Давлат ҳуқуқи ва бошқаруви» кафедраси ўқитувчиси.

Янгийўл толаси хорижга

«Ўзбекистон асосатотити» уюшмоси тасарруфидаги 131 корхона жорий йилда салкам уч юз минг тонна пахтадан қайта ишлаб, хорижга 185 минг тонна тола экспорт қилди.

Америка технологиясини асосида жиҳозланган Янгийўл пахта тазалаш заводи ана шундай корхоналардан. Мавсумда 20 минг тонна пахта қабул қилиб олган заводда ҳар кун 130 тоннадан ортиқ хомаше қайта ишланмоқда. Корхона мутасаддилари

нинг фикрича, айниқса «С-6524» навли пахта толаси пишиқлиги ва узунлиги кўра харидорлар эътиборини тортмоқда. Кейинги йилларда Янгийўл, Қибрай ва Зангиота туманларида етиштирилаётган мазкур навадан олинган толанинг асосий қисми Франция, Англия, Италия, Россия, Жанубий Кореяга экспорт қилинмоқда.

Мавжуд хомашени тез қўнларда қайта ишлаб, ҳужалиқлар билан ҳисоб-китоб ишларини охирига етказиш ниятида меҳнат қилаётган корхона жамоаси йилни 20 миллион сўм фойда билан якунлаш ниятида.

Н. ДУШАЕВ,
ЎЗА мухбири.

қилиб олган йиллари дебиторлик қарзлари 8,5-9 миллион сўмга етиб борган эди. Икки йилда бу миқдорни терговчи айб қўйиши учун асос бўлган ўша 312 минг сўмлик даражага қайтариш учун раис билан бош ҳисобчи нималар қилишмади!

Бимурзаев, терговчи айтмоқчи, «жиноий ҳаракатларини давом эттириб», йўл қўйган учинчи бир «жиноят» пичан ва сомонни той-тойлаб боғлашда иштило учун нақд пулга 240 кило шпалат сотиб олишда ифодаланди. Қисқаси, ҳужалиқда олхўри сотишдан ташдан 340 минг сўм шу мақсадга сарфланди. Тергов қараёнида сўроқ қилинганлар бир-бирига эди гап қилишди. Шпагитин олиб келганлар — кўрмаларни, олиб ишлатган бригадир — ишлатмадик деди. Уни қирим қилиб, бригадаларга тарқатган омбор

учун 35 бош қўйни амалдаги нархларда сотиб тўлашди. Ҳаммаси тегишли шартномалар, зарур олд-берди ҳужжатлари орқали расмийлаштирилди. Бирор сўм «ўн»-«сўл» бўлмади. Лекин таъна-ли кунда шу иш ҳам раиснинг бошига қалтак бўлиб тўшди. Терговчи на мавжуд ҳужжатларини, на ҳужалиқдаги тегишли мутахассис ёки раҳбарларнинг ҳаққоний гапларини ҳисобга олди. Оқибатда айблов ҳулосасининг «такро-ран мансаб сохтакорлиги» ҳақидаги қисми юзга келди.

Ва, ният... айблов ҳулосасида автомашина ҳайдовчиси Ж.Турсунматовнинг исми-шарифига даъ қилинди. Бир жиҳатдан Қораманасдаги ёз-ёзлар унинг саъй-ҳаракати билан қучайиб кетди. Қўшни ҳужалиқда ферма мудирини бўлиб ишлаган кезлари у кўрсатган қароматларни эшит-

қопини раис олганмиш.

Терговчининг талқинича ҳамма ҳужжатлар — қалбаки. Савол туғилади: «Савдо қорхонасининг банк орқали ўтган тўлов ҳужжати ҳамми?» Қолаверса, бунақанги майда-чуйда айбларни қидириш учун шунча ой елиб-югуриш қимга, нима учун керак бўлиб қолди?

Айблов ҳулосасида яна бир қизқарган ҳужмоб бор. Бу — 2001 йил галла ҳосили учун уруғ сепилган лалми ерлар билан боғлиқ. Тергов ҳаракатлари мубайнида Т.Субхон-нов вилоят кишлоқ ва сув ҳўжалиғи бошқармасига хат орқали мурожаат қилиб, галла ҳақиқатда экилган-экилма-ганлиги юзасидан мутахассис ҳулосасини беришни сўраган. Ўзбекистон ўсимлиқшунослик илмий-тадқиқот институтининг бўлим мудирини, кишлоқ ҳўжалиқ фанлари доктори Ф.Қур-

тор, лалми галла тўлиқ экилган — деб қолди. Ўша Қувондиқовнинг ўзи галла тўлиқ экилгани ҳақидаги маълумот-номани судга тақдим этди. Бошқа гувоҳлар ҳам топ ташлашди. Жумладан, омбор мудирини Т.Кемелов билан ҳашак тайёрлаш бригадасини бошлиғи Т.Анорқулов шпалат ўз қўнларидан ўтгани, пичан ва сомон йиғишда ишлатилгани ҳақида илгари-ғи фикрларига ақс кўрсатма беришди. Эҳтиёт қилмалар ҳам машина-тракторларга ўрна-катлари мубайнида Т.Субхон-нов вилоят кишлоқ ва сув ҳўжалиғи бошқармасига хат орқали мурожаат қилиб, галла ҳақиқатда экилган-экилма-ганлиги юзасидан мутахассис ҳулосасини беришни сўраган.

Ўзбекистон ўсимлиқшунослик илмий-тадқиқот институтининг бўлим мудирини, кишлоқ ҳўжалиқ фанлари доктори Ф.Қур-

БУЮРТМАЛАР ВАҚТИДА

Шўртон нефт-газ соноати мажмуи Чирчиқдаги Ўзбекистон кимё машинасозлиғи корхонасининг асосий миқдори ҳисобланади. Заводнинг буюртмаси билан ҳар йили жуда мураккаб турли асбоб-ускуналарни тайёрлаётди. Уларнинг ҳаммасини муддатда ва барвақт етказиб бериш учун барча имкониятларни ишга солмоқда.

Бу масъулиятли вазифанинг муваффақиятли бажарилишига тажрибали мутахассис Алишер Рустамов бошчилик

қилаётган меҳнатчи цехи салмоқли ҳисса қўшмоқда. Чунки, бу цех ишчи-хизматчилари топшириқларни доим ортиғи билан адо этаётди. Сўнгги ойларида меҳнат кўрсаткичлари режада белгиланганидан уч баравар ошириб ўрдаланмоқда. Цех жамоаси қисқа муддатда шўртонликлар буюртмаси асосида 13та қимматбаҳо ва мураккаб ис-

сиқлик алмаштиригичлар тайёрладилар ва уларга етказиб бердилар. Корхонада тайёрланган замонавий машинасозлик маҳсулотларига хорижда ҳам талабдор топилмоқда. Яқинда Россиянинг «Лесосибирск» фирмасидан буюртма олиниб, унга иссиқлик алмаштиригичлар етказиб беришга киришилди. Бу қўшимча валюта ишлаб имконини беради. Бу маблагга эса корхона ишлаб чиқариши учун зарур бўлган хом ашёлар, турли металллар харид қилинапти.

Ўз мухбиримиз.

Шу кунларда Тошкент туманининг қайси бир қишлоғида бўлган, янги бунёд бўлган ёки борпо этилаётган иншоотларни кўрасиз. Уларнинг бугунги қиёфасини илгаригисига асло таққослаб бўлмайди. Мухандислик тирмоқлари — газ, сув ва электр энергияси таъминотидаги аҳоли ҳам сезиларли даражада яхши томонга ўзгармоқдаки, бундан аҳоли хурсанд.

Биргина Охунбобоев номли ширкат ҳўжалиғида жойлашган қишлоқларда олиб борилаётган бунёдкорлик ишларини олайлик. Ҳўжалиқда иқтисодий иш-хўшларнинг изчил жорий қилиниши, ишчи ширкат асосида юришти, деҳқонлар, боғбонлар, қорвадорларнинг ўз меҳнати натижасидан манфаатдорлигини ошириш туфайли олинмаётган даромад, қўрилаётган фойдаларнинг ортиши шундай ишларга ажрати-лаётган маблаг ҳажминини муттасил қўпайтириш имконини бermoқда.

Қизгалдоқ кишлоқ фуқаролар йиғини ҳудудидидаги 70 ўринли туғруқхона қайта қурилди. Унинг эски биноси бутунлай бўзиб ташланди, чунки у ниҳоятда кўрimsиз, пастак эди. Ўрнида кўпқаватли, ҳашаматли, ҳар томонлама замонавий бино барпо этилди. Қилинган харажат 250 миллион сўмни ташкил этди. Шу ҳўжалиқда янгилик ҳисобланган боғча-мактаб ҳам ҳашар йўли билан қад кўтарди.

— Биздагина эмас, балки туманимизнинг бошқа ҳўжалиқларида ҳам бунёд этилган асарият шундай биноларни қуриш харажатлари одатдагидан анча арзон бўлаяпти, — дейди Охунбобоев номли ширкат ҳўжалиғи раисининг қурилиш ишлари бўлими раис-босари Амирхон Зокиров.

— Бунга, аввало, кўп ишларни ҳашар йўли билан амалга ошириш орқали эришилмоқда. Унинг иккинчи муҳим омил шундаки, биз янги биноларни қуриш ва эскиларини қайта қуриш

ҲАММАСИ ЖАМОАТЧИЛИК АСОСИДА

унинг лойиҳаларини яратиш учун шу билан шўғулланувчи институтларга мурожаат қилаётганимиз йўқ. Вақо-ланки, бундай ҳўжатларни тайёрлаш учун жуда кўп, ҳаттоки йиллаб вақт, дуруғгина сарможа кетади. Лойиҳаларни туманимиз бош меъмори Акрор Нозимович Нозимовнинг ўзи жамоатчилик асосида тузиб бermoқда. Бундай хизмат учун умуман пул талаб қилмайди. Бу билан эса лойиҳаларни тайёрлашга сарфланадиган маблаг тежаб қолмади. Лойиҳалаш институтлари эксперт сифатида уларни расмийлаштириб беради, ҳо-лос. Чунонки, бу ишни «Тош-МИЭЛ» институти тасдиқлаб берапти.

Шаҳар ва кишлоқлар қиёфасига фойз киритаётган биноларнинг лойиҳалашдаги бундай янгилик аввало туман ҳокими, қолаверса, унинг қурилиш бўлими муовини Тоир Турсунов ва бош меъмор Акрор Нозимовларнинг

уни янгилаш, нисбатан кўрилли қилиш зарурати туғилди. Бунинг учун лойиҳа-смета харажатларини ҳисоб-лаб чиқиш керак эди. Шу ҳақда мурожаат қилинган лойиҳалаш институтлари бунинг учун мўмайнгина маблаг сўрадилар ҳамда муддатли туман ҳокимига ҳам, бош меъморга ҳам маълум бўлмади. Шундан сўнг, бу ишни туман бош меъморининг ўзи ташаббус қўрсатиб, зиммасига олди. Акрор Нозимов дарҳол лойиҳани тайёрлашга киришди ва қисқа муддатда уни ни-хоясига етказди ҳамда туман ҳокимлиғи ҳўкимига ҳавола қилди. Лойиҳа ҳаммага маълум бўлди, унга ўзгартиришлар деярли киритилмади. Бош меъмор лойиҳаси асосида қайта қурилган бу бино туман марказига ярашиб тушди, унинг ён-беридаги кўрим-сиз бинолар бузилиб, атрофи ободонлаштирилди ва

СИФАТИ ЯХШИЛАНДИ

Янгийўл ё-мой комбинати ҳиссасдорлик жамиятида маҳсулот сифатини яхшилашга қаратилган техникавий тадбирлар муттасил амалга оширилмоқда.

Яқинда корхонада ишга туширилган янги ишлаб чиқариш цехи ҳам шунга хизмат қилади. Белгиядан келтирилган замонавий асбоб-ускуналар ёрдамида тайёрланаётган мой сифати жаҳон мезонларига тўла жавоб беради. У ёқимсиз ҳидлардан

халос этилмоқда. Юксак даражада автоматлашган. Барча жараёнларни турт нафар оператор бе-малол бошқаряпти. Корхонанинг энг кенжа бўлинмаси сифатли маҳсулотни буюртмачиларга етказиб беришни бошлаб юборди.

Ўз мухбиримиз.

Шундайлар бор бўлсин

қўламазорлаштирилди. Ёни-да қатор замонавий бинолар қад кўтаргач, кўркамлиги яна-да ортди. Шу-шу Акрор Нозимов туманда қад кўтарган қатор замонавий биноларнинг лойиҳаларини бир ўзи

ларидаги Хотира майдонлари ҳам Акрор Нозимов ташаббуси билан лойиҳаланиб, ҳашар йўли билан қурилди. Бу хайрли ишда туманда барча ҳўжалиқлар ва қорхоналар жамоалари иштирок этдилар.

Бош меъмор лойиҳаси билан қурилган ҳамма иншоотларни бирма-бир санаб ўтиш анча мушкул. Туман солиқ инспекциясининг, ДАНнинг янги бинолари ҳам унинг изланиши меъсасидир. Охунбобоев номли ширкат ҳўжалиғида қад кўтарган 1025 ўринли ўрта мактаб биноси унинг лойиҳаси асосида қурилди, ундан Фисё Умаров номли ширкат ҳўжалиғида шу турдаги ўқув маскани қурилишида фойдаланилди. Буларнинг ҳаммаси йирик иншоотлар.

Биз фақат бош меъмор шахсан яратган лойиҳаларни асосида барпо этилган, ташки ва ички қўрилишлари билан замон талабларига тўла жавоб берадиган, кишлоқлар учун анча ҳашаматли бўлиши, айримлари шаҳардагилардан ҳам қилишмайдиган иншоотлар ҳақидагина тўхталдик.

Акрор Нозимов ҳар доим эл гами билан яшамоқда ва ишламоқда, юртини обод қилишга ҳисса қўшмоқда. У 24 йилдан бери меъморчилик касбини унгулғаб келаяпти. Тошкент туманига бош меъмор бўлиб тайинланганига ҳам етти йил бўляпти. Бу ерда меҳнат фаолиятининг янги қирралари очилди. Бунда ор-тирган тажрибаси жуда кўл келмоқда. Ташаббускорлик билан ишламоқда. Йирик-йирик иншоотлар лойиҳасини бепул тайёрлаб бераётгани унинг бир қўри-ниши бўлмоқда.

Мирсобир МИРҲАМИДОВ,
«Тошкент ҳақиқати»нинг махсус мухбири.

Журналист суриштируви

тов. — Бир кишига 62 гектар ер ажратиб бериш ҳақида қарор чиқаришти. Ижросини ҳозирча тўхтатиб қўйдим.

Ҳўжалиқда бўлганимда, ўша, ҳоким айтган қарор билан қизикдим. Иқтисодчи ҳам, бош ҳисобчи ҳам, ўша кезларда бош агроном бўлиб ишлаган Қувондиқовнинг ўзи ҳам бўлган воқеани гапириб беришди. Бимурзаев ҳам шундай деди:

— Айнабеков фермер ҳўжалиғи ташкил қиламан, ер ажратиб бер, деб, икки оёғини бир этikka тикиб оли-шини кейинги саргузаштларим билан асло боғламоқчи эмасдим, — деди у. — Аммо прокуратурада қачириб, кет-ма-кет туштириш хати оли-шавергач, пировадидида про-курорнинг ўзи туман алоқа бўлимининг бошлиғи А.Ускен-боев билан юзма-юз қилиб, қийин-қистовга олган, бунда бир боғлиқлик сездим.

Прокуратурада дугуб кел-гунларича Ускенбоев ҳўжа-лика кўп марта келган, укаси У.Айнабековга фермер ҳўжалиғи ташкил этиш учун ўзи кўрсатадиган ер майдон-ларини чегириб беришни талаб қилган. Бимурзаев кўнмаган. Сабаби — Айнабеков ҳўжалиқда ишламасди ҳам. Қораманасда яшамасди ҳам. Фақат шундан кейинги-на — 2001 йилнинг июнида у шовилинган равишда Ҳазал-ент шайхрида истикомат рўйхатидан ўчиб, кишлоқ фуқаролар йиғини рўйхатидан ўтган.

«Мен ҳақиқат қидириб, 4,5 натижасидан на дэвогарлар, на ширкат аъзолари, на қонунчилик наф қўрди. Тўғри, бундай қаралса, ҳамма нарсаси ўз ўрнига тушди: ноҳақлик маъв бўлди, тенгсиз олишувда адолат устун чиқди. Афсуски, ўзи унинг-суриини тахлаган айблов ҳулосасида терговчи Т. Субхоннов қайта-қайта пеш қилган «Ширкат ҳўжа-лиғи манфаатлари» пировадидида чинакамгина барбод қилингани учун бугун ким жавоб бериши ноаниқ, хо-лос.

Ҳуллас, Қораманас воқеасига ҳали нуқта қўйилгани йўқ. Ўйлашимизки, тегишли бошқарув ва ҳуқуқ-тартиб идоралари юқоридаги каби саволларни жавобсиз қолдиришмайди.

Жўра САЪДУЛЛАЕВ,
«Тошкент ҳақиқати»нинг махсус мухбири.

ТАДБИРКОР ҲИММАТИ

«Кимётаминотта-мирлаш» корхонаси Чирчиқда уюштирилаётган турли хайр-эхсон тадбирларида доим фаол қатнашади.

Жорий йилда у шаҳарни ободонлаштириш ва кўкламзорлаш иш-ларига ҳам муносиб ҳисса қўшмоқда. Айниқса, Азотчи қўрғонидида исти-комат қилувчилар маши-насосларнинг бундай ҳимматларидан купроқ баҳраманд бўлмоқдалар. Яқинда унинг ҳудудидида жойлашган қабристонда кенг қўламадаги таъмир-лаш, ободонлаштириш ишлари амалга оширилди.

Корхона раҳбари, халқ депутатлари Тош-кент вилояти Кенгаши депутати Шавкат Йўлдо-шевнинг ташаббуси билан яна бир мурувват тадбири амалга оширил-ди. Шаҳардаги ўн тўртта маҳаллада яшов-чи кам таъминланган, ночор оилаларга улар фойдаланган ичимлик суви учун тўлай олма-ётган қарзларини «Сувқа-ва» таъминотида тулан-ди. Бунинг учун кор-хона маъмурияти 750 минг сўм ажратди.

Шокир ТўҒОНОВ.

ВОҚЕАСИ

мудирини қийин-қистов остида қўрмаганман, деб кўрсатма берди. Хуллас, раисга яна бир айб ёпиштирилди.

Аслида эса, ўша — 2000 ҳўжалиқ йилида «Абай»да 997 тонна пичан ва сомон той-тойлаб йиғилган, бунинг учун 819 кило сунъий бўғлов ипи ишлатилган эди. Энди ўзининг ҳулоса қилаверинг, азиз газетхон.

Бозор муносабати шароитида ҳар ким арзонроқ олиб, бандироққа сотгиси келади. Бимурзаев ҳам ишда бозор муносабатлари тамойилига суянди ва... айбдор бўлиб қолди. Унга таъкидланган шундай айбдорлар ана бири кишлоқ ҳўжалиқ машиналари учун эҳтиёт қисмлар сотиб олинганлиги бўлди. Қисқаси, К-700 трактори, бошқа машиналар учун нақд пулга 335 минг сўмлик йилдирак, аккумулятор ва бошқа эҳтиёт қисмлар олишди. Бунинг

сангиз, ёқа ушлайсиз. Кейин у Чирчиқда «КамАЗ» миниб юрди. Бу ишда ҳам тинчимайди, пировадиди «Абай»га, Бимурзаев ҳузурига дийдиб қилиб келди. Нима бўлганда ҳам раис тенгқури, бир қўча-да катта бўлишган, бўёғини сўрасангиз, ўртада қариндош-чилик ҳам бор.

Хуллас, Турсунматов энди «Абай»да иш кўрсата бошла-ди. Бошқа гап-сўзлар ўтавер-син-да, ҳўжалиқ «КамАЗ»ида Қўшқўрғон ҳўжалиқ ҳисоби-даги савдо қорхонасига шартномавий асосда курсатилган транспорт хизматини чаппасига талқин қилишда терговчи билан унинг тили бир чиқиб қолганлигини олиб қўрайлик. Ўша хизмат учун савдо қорхонаси шарт-номада курсатилган хизмат ҳақини ҳўжалиққа тўлиқ тўла-ган. Лекин, эмишчи, Турсун-матов бунинг устига 4 қоп ун олиб келганмиш, шунинг 2

ми, 209-моддасининг 2-қис-ми «А» банди, 167-моддаси-нинг 3-қисми «А», «Б», «В» бандлари билан айбдор деб топилган ва унга Ўзбекистон Республикаси Жиноят Ко-дексининг 205-моддасининг 2-қисми «А», «В» бандлари билан Ўзбекистон Республи-каси Жиноят Кодексининг 57-моддасини қўллаган ҳолда энг кам ойлик иш ҳақининг эллик баравари миқдоридида жарима соли-нин, Ўзбекистон Республи-каси Жиноят Кодексининг 207-моддаси 1-қисми билан энг кам ойлик иш ҳақининг эллик баравари миқдоридида жарима соли-нин, Ўзбекистон Республикаси Жиноят Кодексининг 209-моддаси 2-қисми «А» банди билан энг кам иш ҳақининг етмиш беш баравари миқдоридида жарима соли-нин, Ўзбекистон Рес-публикаси Жиноят Кодекси-нинг 167-моддаси 3-қисми

